

ET LAPS EI KÄNGUKS

Kordame tõde: kooli ülesanne on nii vaimne kui kehaline kasvatamine.

«Kui esimene ülesanne jaguneb kõigi õpetajate vahel, siis teise eest vastutavad kehalise kasvatusõpetajad, vastutame meie.» Nii suguse enesetunnetusega rääkisid oma probleemidest meetoodilise ainekuu alustamiseks rajooni haridusosakonda kokku tulnud kogenumad koolmeistrid. Alustas sektsioonil esinaine Lähete Kesk-koolist, **Ene Laanes**. Ta rõhutas, et kõigil õpetajatel on kasulik minna nüüd, talispordiveerandil, vaatama kellegi teise tegevust, tema õppevahendeid, kartoteeke, töösüsteemi, saavutusi ja raskusi.

«Jälle on suurenenud tähelepanu üldtervistavatele üritustele: tundide-eelne võimlemine ja tervisevahetunnid, kodused ülesanded ka kehalises kasvatuses, tervisetund pärast teist või kolmandat pingist istunud ainetundi kogu koolile jne. Midagi neist tuleb iga koolil valida, sest etteheited õpilaste nõrga kehalise arengu, halva tervise pärast suurenevad. Ja siin peab eestvedajaks olema kooli juhtkond, kaasa lööma on kohustatud kõik õpetajad, 23. jaanuari «Nõukogude Õpetaja» esiküljelt leiame etteheiteid, et oleme jätnud enamasti täitmata (ja ennast välja vabandanud) kõik eelmised soovitusel ja programmid, jätnud pingile rahulikult istuma tervislikel põhjustel võimlemise erirühma määratud õpilased. On aga esile toodud, et meie Rannu 8-klassiline Kool viis 20-minutilise tervisevahetunni sisse 20 aastat tagasi ja peab seda tänaseni. Iga kool peab lahenduse leidma, meil

maal on muidugi lihtsam ja see on üks asi, mille üle mõtteid vahetada.»

Uue programmiga on lubatud tunde juurde anda, kuid põhiliselt tuleb lisa teha lastevanemate kulul. Rannu koolis lisataksegi nii kahele nädalatunnile veel kaks kõigis klassides. Vanemad maksavad 7 rubla aastas, majand toetab omalt poolt. 2.—3. klassis on saadud mitmel pool tunde juurde rajooni laste ja noorte spordikooli arvelt. Rannus on lisatud 2. klassile rahvatants, 4. klassile peotants. Seda kavatsetavat ka uues programmis.

Epp Alekõrs Rannust ütles, et ka erirühma lastel laseb ta dressi selga panna ja jõukohaselt liikuda, hea kontakt peab olema arsti ja lapsevanemaga. On vaja lapse endaga nõu pidada, teda tunda.

Ester Sädemets Ülenurmelt: «Haigeid on liiast ja selle järgi võib öelda, et laste tervis on tõesti üldiselt nõrk. Põletikud... kas ikka ei külmetata end ära jopekete ja seelikukestega? Mõned lühikesed vabastused antakse ka liiga kergesti, omaette joostes ajavad end just higitseks ja külmetuvad. Õpetaja peaks põdemisest teadlik olema ja arvestama. Küsimus on muidugi, kuidas seda suurtes klassides jõuda.»

Ene Laanes: «Nõutakse, et me oleksime optimistid, heatahtlikud, alati heatujulised, tähelepanelikud... Õpilastel on aga vähe füüsilist koormust ja nad vajuvad kõssi! Meie missioon on suur. Nagu alati ka rõhutatakse: kehalise tervise alusel vaimse tööviime suurendamine. Ainult tundide äraandmisega seda lootust ei täida.»

Juhan Tamm Puhjast (alampolkovnik, sõjaline alg-

õpetus ja kehaline kasvatus): «Kehalise ettevalmistuse nõrkust heidetakse meile ette poiste ajateenistusse võtmisel. Samuti on terviserikkeid palju. Seda probleemi ei lahenda üks õpetaja. Klassid on suured, nõuded jäigad... Aga rühile peaks tähelepanu juhtima iga õpetaja, iga lapsevanem. Kuidas saaksime tugevdada sporditraditsiooni kodudes?»

Harry Meier Lähelt: «Ei saagi aru, miks tähtsustatakse üle lõuatõmbamist, kätekõverdamist... Kas on see tervislik, kui üle jõu pingutatakse, peasi et rohkem ja rohkem... Paljude normide taga ei tunne me teaduslikku põhjendust. Tähtis on arendada last algkoolis, kõigepealt peab seal aktiivne ja osav õpetaja olema.»

Mart Mäerand Nõost: «Küsitluse järgi on õpilaste huvi liikumise vastu suur. Nad ei leia rakendust, sest pole kohta. Tüdrukud tahaksid kõik palju rohkem võimelda. Mis takistab aga kuueaastastele iga päev võimlemistundi andmast, mitte kaks tundi a 35 minutit nädalas?! Käsi ei tee tugevaks käärde kasutamine, vaid jõukohased jõulised liikumismängud. Nõutakse häid tulemusi, aga meie eesmärk peab olema püsiva spordihuvi ja harjumuste sisenemine. Millega aga meelitada, huvi äratada, kui pole vahendeid? Võimlemistundeks pole palle, matte, redelid, poolplastsuuski, dresse... Kui midagi on, siis pole korralikke, nüüdisaegseid. Kui miski on defitsiit, siis ei taheta arvega anda.»

Varustuse teema soojendas pool päeva välitunde andnud õpetajad täielikult üles. Kas lõputult peab mureks jääma lühikesa varukaga särki muretsemine?

Kas õpilastel pole õigust soovida ilusaid ja mugavaid esemeid ka kehalise kasvatus tunniks, sportimiseks? Ilusat rivi õhutavad tegema ka ilusad dressid, meeldivad sussid-tennised. Üks kehakultuuri ülesandeid on esteetiline kasvatus, samuti hügieen. Esteetiline tahaks välja näha ka õpetaja, et õpilastel oleks teda kena vaadata ja jäljendada.

Ly Haan, haridusosakonna inspektor: «Üks probleem, mis õpetajatevahelist jutuainet võiks pakkuda, on hindamine. Uus programm soovib esimeses-teises klassis mitte hinnata. Aga nagu siin öeldi, laps lunib seda. Kas vägisi keelduda?»

Õige, et õpetajate tööd on hinnatud võistluste järgi, et õpilastele on hindeid pandud normatiivide täitmise järgi. Selle üle on põhjust nuriseda, sest käib vaevanõudev töö tavaliste ja nõrgematega, on õpilasi, kes normideni ei küüni, kuid on oma algvõimetest edasi arenenud ja püüavad areneda. See on järjekindelust ning oskust nõudev töö kõigiga. Õpilase hindamisel tuleks lähtuda algpunktist.»

Õpetaja enda tervis? Kui võimlas antakse korraga mitut tundi, siis ei võta enam HÄÄL teistest üle. **RADI-KULIIT** — õpetaja vajab

eririietust, et olla tunnistundi jääl või lumel, olla väljas. Ta vajab selle riietuse ostmise võimalust. Kord seda püüti teha, kuid ei saadud vajalikke suurus. Asi on väärt uuesti püüda.

Üks küsimusi on, kuidas tuua kooli esinema-rääkima ja demonstratsioonesinemisele tuntud sportlasi. Mõnel on kogemusi küll.

Pilti käisime tegemas Lähelt. Kaarhalli ja pika lastetiirahoone poole minnes kohtasime uisutajaid. Ilus suur jääväli (meister Jaan Tootsi), parajasti tunnis kuueaastased. Kes liikusid toe najal (hokivärv), kes käest kinni õpetaja Ann Kaineli järel, kes päris iseseisvalt. Järgmiseks tunniks pidi tulema jääle kolm klassi — oleks vaja mitut välja. Aga mõnel koolil pole ühtegi. «Mis nad küll teevad, kui lund ka pole!» ohkas õpetaja ja liugles oma sülemiga edasi. Sel talispordikuul annab tõesti nuputada, kui lumi appi ei tule. Vestelnud õpetajad töid siiski vahvaid näiteid, kuidas kooli juhtkonna ning klassijuhatajate, samuti lastevanemate leidlikkus ning ettevõtlikkus eelmistel talvedel rõõmu on pakkunud.

ELLI ZIMMER
Kaljo Raua foto

